

درباره نمایش «آبجی ها و آقاجان» به نویسندگی علی شمس و کارگردانی پیمان ابراهیمی

درس گفتارهایی حکمت آمیز در جهانی معنا باخته!



محمد حسن خدایی

این حضور همچون یک مراسم آیینی تلقی شده و به نوعی اعلام وفاداری پیر دختران است به مقام شاخم پدر. علی شمس در جایگاه نمایشنامه نویس، جهانی خلق کرده معنا باخته که گاهی انتظار کشیدن های «سه خواهر» خجوف را یادآور می شود و گاهی گروتسک موجودات یونسکوایی را. صد البته در اینجا هم شکلی از تداوم زندگی روز مره و توهمی از کشش مندی به نمایش گذاشته می شود که فاقد مازادی رهایی بخش است.

مسئله پیرامون پیر دخترانی است که مدت ها می شود روزگار ملالت بار خویش را با مرور خاطرات گذشته و گوش سپردن به درس گفتارهای پدر در باب حکمت زندگی می گذرانند.

در نمایشنامه «آبجی ها و آقاجان»



پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

پدر به مانند فیلسوفی چون کارل اشمیت، از طریق بر ساختن یک دشمن خارجی، تمنای ساختن یک محیط امن را در ذهن

نقدی بر اختتامیه جشنواره انجمن روزنامه نگاران ایران؛

واقعاً فرا جناحی بود؟!

محمد تقی زاده

و انتقادی جزو لاینفک روحیه و منش روزنامه نگاری است، اما دو سؤال مطرح است: آیا اختتامیه جشنواره و لحظاتی پیش از اهدای جوایز، می بایست چنین لحن و عباراتی را به کار برد، آن هم در مراسمی که جنبه یادبود، جشن و تمجید دارد؟ دوم اینکه آیا شرایط یک سال اخیر، کوچ بسیاری از روزنامه نگاران به خارج، دست کشیدن برخی از فعالان رسانه به دلیل فشارهای خارجی، حقوق کم، سانسور و محدودیت های متعدد، در سنجش این نوع اظهار نظر جالبی مدنظر قرار گرفته شده یا فقط آثار با نگاه انتقادی و با ذره بین سخت گیرانه استاید این رشته از زبانی شده است؟ آیا همه تحریریه ها فرصت، ظرفیت و توان مالی از تقای نیروهای مستعد را داشتند و روزنامه نگاران در بهبود کیفیت خود اهمال کردند یا خیر؟

روزنامه شرق با کسب شش جایزه بیشترین جوایز را به خود اختصاص داد و عصر ایران و ایرنا نیز هر کدام چهار جایزه دریافت کردند. اغلب جوایزه به آثاری تعلق گرفت که نوعی



اخبار فرهنگی

رئیس جامعه تورگردانان ایران:

مهمترین وظیفه دولت

بازسازی تصویر ایران در جهان است



رئیس جامعه معرف ایران بابیان اینکه معرفی ایران به عنوان مقصد گردشگری برعهده دولت است، گفت: دولت از انجام وظیفه اصلی خود عقب نشسته و از نبود

بودجه سخن می گوید. در حالی که منابع مالی مشخص مانند درآمدهای حاصل از عوارض خروج از کشور وجود دارد که می تواند صرف توسعه و تبلیغات گردشگری کشور در عرصه جهانی شود. اکبر غمخوار، در گفت و گو با ایلنا، تأکید کرد که بحران گردشگری، مسئله ای فراسازمانی و چند دستگاهی است و حل آن از توان تنها وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خارج است. این فعال با سابقه تورهای ورودی تصریح کرد: به گفته وی، بخش خصوصی نمی تواند به تنهایی بار معرفی ایران را به دوش بکشد، زیرا ایجاد اعتماد جهانی نسبت به امنیت و جذابیت یک مقصد، مسئولیتی حاکمیتی است، مسئولیتی که بدون حضور دولت عملاً امکان تحقق ندارد.

■ ■ ■

خانه تئاتر در اعتراض به اجرای کاراولی هادر تالار وحدت: فقط به پول فکر نکنید!



در پی تصمیم جدید مدیریت تالار وحدت به سپردن این تالار برای اجرای تئاتر به یک کارگردان اولی، کنون کارگردانان خانه تئاتر

با انتشار بیانیه ای به این رویه اعتراض کرد. به گزارش روابط عمومی کنون کارگردانان خانه تئاتر، در این بیانیه آمده است: تالار وحدت بخشی از تاریخ تئاتر ایران است؛ چرامی خواهید آن را به تئاتر پول محور بسیار پد؟ خواسته ی ما نه مخالفت با حضور کارگردانان جوان است و نه مخالفت با تولید آثار پرهزینه و سرمایه گذاری

بخش خصوصی. مساله ای است که سراسر مایه و ثروت، جایگزین اندیشه محوری، تفکر هنری، خلاقیت، سابقه حرفه ای و معیارهای روشن انتخاب اثر شود. در ادامه بیانیه می خوانیم: جامعه تئاتر نمی تواند نسبت به این تناقض و این کج سلیقه گی بی تفاوت باشد که کارگردانانی با سال ها سابقه فعالیت حرفه ای، تولید آثار متعدد و حضور مؤثر در مهم ترین رویدادهای تئاتری کشور، برای رسیدن به تالار وحدت با محدودیت و ممانعت مواجه شوند، اما اثری با کارگردانی کم یا بدون سابقه تئاتری، به پشتوانه توان و آورده مالی گزاف، امکان اجرای طولانی مدت در این تالار را پیدا کند.

■ ■ ■

اهدای گواهینامه درجه یک هنری به مجید مظفری



آیین اهدای گواهینامه درجه یک هنری به مجید مظفری بازنگر پیشکسوت تئاتر، سینما و تلویزیون با حضور جمعی از هنرمندان و مدیران سینما در سالن

«سیف الله داد» سازمان سینمایی برگزار شد. به گزارش اداره کل روابط عمومی سازمان سینمایی، راند فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی، در این مراسم با توضیح اینکه تقدیر از مجید مظفری، تقدیر از سینمای ایران است، خطاب به این هنرمند پیشکسوت گفت: در جایگاهی که شما قرار دارید دریافت چنین نشانی، «اعتبار بخشی» به این نشان است. مجید مظفری نیز پس از دریافت گواهینامه درجه یک هنری، در سخنانی با ذکر خاطراتی از سال های اولیه حضور در گروه های مختلف تئاتر و مشکلاتی که با آنها دست به گریبان بوده، گفت: از مسئولان تشکر می کنم که زحمات من را دیدند و امیدوارم فعالیت دیگر هنرمندان را هم ببینند. این هنرمند پیشکسوت درباره ورودش به عرصه هنر توضیح داد: من کارگر کارخانه خاور بودم و بورسیه زبان داشتم. با دوستی که تئاتر کار می کرد به تمرین تئاتر رفتم و بر حسب اتفاق وارد آموزشگاه آقای شیربانی شدم. وی با اشاره به مشکلات معیشتی هنرمندان سینما و لزوم رسیدگی به آنها گفت: بسیاری از هنرمندان خانه نشین و بیکارند. انجمن پیشکسوت ها وقتی تولد برای آنها می گیرد و سکه ای به آنها می دهد من می دانم چه حالی به آنها دست می دهد. و این خیلی مهم است.

■ ■ ■

چهار جایزه جدید برای «KER»



فیلم کوتاه «KER» به کارگردانی سجاد سلیمانی در ادامه حضور بین المللی خود از ۸۰ حضور و انتخاب رسمی در جشنواره های سینمایی جهان عبور کرد

و طی چند روز اخیر موفق به کسب چهار جایزه بین المللی و ثبت چندین نامزدی شده است. به گزارش روابط عمومی پروژه، از تازه ترین افتخارات فیلم کوتاه «KER» می توان به جایزه بهترین فیلم کوتاه از جشنواره Monde – Festa del Cinemasui Cammini در ایتالیا، بهترین فیلم دانشجویی از جشنواره Green Montenegro International Film Fest در مونته نگرو، و همچنین جایزه بهترین فیلم از FICIMAD اسپانیا و بهترین طراحی صحنه از 2026 Membrana Film Festival بریتانیا اشاره کرد.

در خلاصه داستان فیلم آمده است: گاهی دودناری، امارقمش می زنی، تلخه مثل زهر اما بهترینه

■ ■ ■

هنرمند ایرانی با یک اثر به آمریکارفت



آرمین امیریان هنرمند عکاس و فیلمساز، با اثر «مشروطه خواهان» در سیزدهمین دوره نمایشگاه بین المللی فلچر آمریکا حضور دارد. اثر «مشروطه خواهان»

با عنوان انگلیسی Constitutional Revolution of Iran) از مجموعه «تاریخ یخ» است که آرمین امیریان در ادامه نگاه و رایی خود در سال ۲۰۲۰ خلق کرد. این حضور، ادامه مسیر هنری امیریان است که بیش از یکصد نمایشگاه و فستیوال بین المللی در کارنامه دارد و پیش تر نیز جوایزی از جمله جایزه ممتاز هنری راز و خرد بنیاد فلچر دایر دریافت کرده است.

از این باب، اجرا توانسته محیط غریب آشنایی بسازد که صمیمیت و فاصله مندی را به شکل توامان به نمایش می گذارد. برای نمونه شاهد هستیم که چگونه در این خانه یک قاب نقاشی که به طور کج به دیوار آویخته شده نشان از بی توجهی پیر دختران به ظاهر امور تلقی شده و بر این واقعیت تلخ صحنه می گذارد که دیر زمانی است که فردی غریبه به این مکان قدم نگذاشته است.

همچنان که ردیف قفسه های چوبی یک کمد دیواری که انتهای صحنه را پوشانده، مملو از نوارهای کاست و کتاب های منطق و اخلاق آقاجانی است که حتی مرگ از پس بازگشت مکرر او برنمیامد. یا حتی آن میز غذاخوری وسط صحنه و میبل های فرسوده ای که در گوشه و کنارش تعبیه شده، توانسته از انزوایی کشنده این سه خواهر برآید. خواهرانی با عنوانی قابل توجه و فاقد نام: آبجی بزرگه، آبجی وسطی، ته تغاری و آبجی خدایبارمز.

بازیگرانی چون شهریار عسگری، مرتضی فروزان فر و یاسین باقری در این نمایش مشارکت داشته و به خوبی توانسته اند نقش های زنانه را با مهارت، بازی کنند.

نکته جالب آن که در ابتدای نمایش، جنس بازی ها شبیه یکدیگر بوده و به تدریج و بنابر ضرورت رخدادهای صحنه ای، از همدیگر متمایز می شود. رست های بدنی این سه بازیگر، فرسودگی تن زنانه را بازتاب می دهد و در خودماندگی آنان را شدت می بخشد.

اما این تمامی ماجرا نیست و گاهی بدن های ایستا و خموده این سه خواهر پا به سن گذاشته، به وقت بروز احساسات دچار کسست و دگرگونی شده و تماشایی جلوه می کند. اوج این قضیه را می توان به هنگام تقدیم هدایای جشن تولد به آقاجان مشاهده کرد.

هر سه نفر، از نقش های کلیشه ای خود فاصله گرفته و بدل به فرد دیگری می شوند که ابراز عاطفه می کند و حال و هوای غمزه خانه را تغییر می دهد. با آن که هر سه بازیگر از پس نقشی که برعهده دارند برمی آیند اما شاید اجرا بتواند در انتخاب بازیگر انتعاف بیشتری نشان داده و این نقش ها را به زنان بازیگر بسپارد.

به هر حال کارگردان ترجیح داده از بازیگران مرد استفاده کند تا آزادی عمل بیشتری در نمایش عواطف زنانه داشته باشد. اما همچنان این پرسش گشوده است که غیاب بدن مردانه که در سرتاسر این خانه موج می زند و میل زنانه را سرکوب می کند اگر با بدن زنانه بازنمایی شود چه کیفیتی را به نمایش خواهد گذاشت.

در نهایت می توان گفت که نمایش «آبجی ها و آقاجان» توانسته با رعایت استانداردهای اجرایی، مورد پسند اغلب تماشاگران حاضر در سالن حافظ تهران باشد. اما به نظر می آید مسیری که نمایشنامه نویس از ابتدا انتخاب کرده و گروه اجرایی در پی اجرایی کردن اش برآمده، تا حدودی پیش بینی پذیر شده است.

غیاب امر بیگانه و عدم حضور «دیگری»، محیط محافظت شده خانه را تشدید کرده است. صد البته در پایان نمایش، وقتی سسرو کله تعمیر کار پیدا می شود و آن هیبت عجیب را به نمایش می گذارد این حضور خلاف آمد، امکان مداخله در وضعیت رانمی یابد.

به دیگر سخن، حضور این غریبه، تهنادر صورتی موجب گسست واقعی می شود که جانی بر بدن و کلامی بر زبان داشته باشد. اما آبجی ها حتی به وقت تخطی از فرامین پدر و مدار پدر می چرخند و تسلیم سرنوشت شوم خویشان می شوند. رابطه آبجی ها و آقاجان زمانی عادلانه خواهد شد که نیرویی غریبه آن را منفرج کند. وقتی که پدر نتواند حتی در قامت یک مومیایی به صحنه بازگردد و همچنان بر مدار دستور دادن باشد.



و مکتوب را. این موضوع این گمانه را به وجود می آورد که همچنان دست برتر سخناگزاری رسانه ها، به دلیل امکانات و نیروهای بیشتر، دست رسانه های دولتی است و بخش نرم افزاری دست رسانه های خصوصی است که توان ابراز ایده ها و موضوعات پیشروتری را دارند و می توانند به طور مشخص معضلاتی را روایت کنند که در رسانه های دولتی جای بحث آن نیست.

از سوی دیگر، توان و امکانات سخناگزاری و وجود آرشیو غنی و جامع، به ایرنا این امکان را داده که با اختلاف، پیشرو در بخش فیلم و عکس باشد و با تولیدات بیشتر و بهینه در این عرصه، در بسیاری از رقابت ها برنده از پیش تعیین شده باشد. در انتها و به روایت اطلاعات در دسترس در فضای وب، گرایش و تخصص داوران جشنواره بررسی شده و این یادداشت با این ۲۱ سوال به پایان می رسد: داورانی که اکثر به یک رسانه تعلق خاطر داشته یا در آن فعالیت داشتند چگونه می توانند قضاوت منصفانه ای در آرا و داوریهای خود داشته باشند؟ دوم اینکه با توجه به تجربه و تخصص حرفه ای اغلب این اعضا در حوزه متن های مکتوب، چگونه توانستند در بخش های مولتی مدیا از قبیل عکس و فیلم با حداقل حضور افراد مرتبط و متخصص داوری کنند و علاوه بر آن این طور مطرح کردند که اغلب آثار واجد شرایط نبوده اند!

رویکرد ساختار شکنانه داشتند؛ از این رو شاید بسیاری از جوایز شرق، عصر ایران و خبر آنلاین صرفاً به همین رویکرد سیاسی حاذق دریافت جایزه شد و بسیاری از گزارش ها به همین دلیل جایزه نگرفتند. این نوع جایزه دادن، این پیام را القا می کند که جشنواره انجمن روزنامه نگاران، یک جشنواره با رویکردی خاص است که روزنامه نگاران با نگاه مشخص در آن جایزه می گیرند و به هیچ وجه نمی توان عنوان ملی و فرا جناحی را به آن نسبت داد. نگارنده به هیچ وجه نمی خواهد از جشنواره های دولتی چون فجر که به تقسیم غنایم شبیه شده اند و اغلب سازندگان در آن جایزه می گیرند، دفاع کند؛ اما چرا جشن انجمن روزنامه نگاران نباید نوعی عدالت رسانه ای را رعایت کند و فارغ از سوگیری های سیاسی، به آثار رسانه های طرفدار حاکمیت جایزه دهد؟ یوزیسیون و ایووزیسیون کنار هم معنا پیدایی کنند، و گر نه این نوع نگاه و رویکرد به ظاهر ساختار شکنانه، دقیقاً نقطه مقابل جریانی است که طرفدار رسانه های حاکمیتی و حامی جشنواره های عمار است؛ طوری که مثال خود گویی و خود خندی می شوند.

مسئله دیگر اینکه، با اتکا به تعداد جوایز باید گفت شرق ر کورددار کسب جوایز بخش خصوصی و ایرنا ر کورددار در بخش دولتی شد. ایرنا جوایز بخش مولتی مدیا یا چند رسانه ای، از قبیل فیلم و عکس، را در دو و شرق جوایز گزارش خبری